

DE DRESSUURVISIE VAN WIM GOLTSTEIN

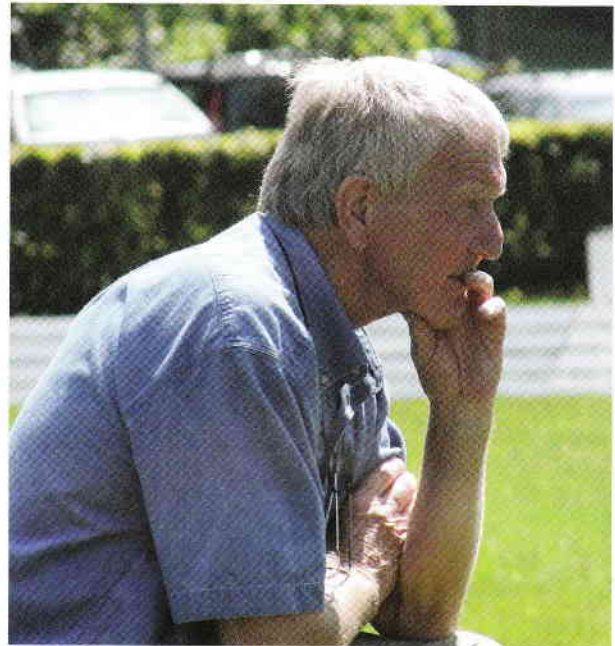
tekst : Jac Remijnse

Een fokkersvisie heeft hij niet vandaar dat we onze serie voor deze keer hebben omgedoopt in "de dressuurvisie van." Wim Goltstein (70) was de man die in 1984 de kür op muziek introduceerde. Ruim 25 jaar later komt hij opnieuw met een interessant idee om de dressuursport een impuls te geven. Zijn idee heet "Redondo" en kan volgens Goltstein een mooie toevoeging betekenen op de bestaande onderdelen. Want hoewel Totilas wereldwijd zorgt voor nieuwe populariteit ervaren veel paardensportliefhebbers de dressuur toch als niet erg dynamisch. En omdat sport en fokkerij niet zonder elkaar kunnen is het voor de producent van groot belang te weten wat de markt in de toekomst kan gaan vragen.

Wim Goltstein is geboren en getogen in Limbricht en werkte als boerenzoon nog met paarden op het land. Nadat zijn oudere broer de boerderij had overgenomen werkte hij tien jaar op een akkerbouwbedrijf. Daarna was Zuid-Limburg 25 jaar zijn werkgebied als districtsbeheerder van de Stichting Het Limburgs Landschap. Goltstein is altijd actief geweest in de landelijke ruitersport. Meerdere paarden startte hij op Z-niveau in alle disciplines: dressuur, springen, samengesteld en achtstal. Daarnaast was hij jarenlang instructeur en verantwoordelijk voor de technische organisatie bij zijn LRV Graetheide. De altijd bescheiden Goltstein is een groot liefhebber die geïnteresseerd is in alles wat met paarden te maken heeft: "Ik heb ook wel eens een veulen gefokt maar dat mag geen naam hebben."

Kür op muziek

Toen de LRV Graetheide in 1984 haar 50-jarig bestaan vierde vroeg de toenmalige voorzitter aan Goltstein of hij eens wilde nadenken over een showprogramma. "Mijn gedachte ging in eerste instantie uit naar een nationale dressuurwedstrijd maar daaraan verleende de bond weinig medewerking. Toen ik op een zondagmorgen zat te lezen over dressuur met lichte klassieke muziek op de achtergrond dacht ik: dat moet samen kunnen. In de wereld van de hogere dressuur bestond geen wedstrijdprogramma voor rijden op muziek en ook de bond had geen reglementen. Voor de technische opzet heb ik toen advies gevraagd aan Jan Peeters. We kwamen tot een proef waarin een aantal vaste figuren in vrije volgorde gereden moest worden op zelfgekozen muziek. De naam "kür op muziek" heb ik afgeleid van de kür bij het kunstschaatsen. Zo is het showprogramma ontstaan." Voor deze speciale wedstrijd op het sportterrein bij kasteel Limbricht werden uit Limburg, Noord-Brabant, België en Duitsland elk zes combinaties uit de top van landelijke dressuursport uitgenodigd. Goltstein raakt nog steeds enthousiast als hij eraan terugdenkt. "Twaalf combinaties konden zich plaatsen voor de kür die 's avonds om tien uur onder kunstlicht werd verreden bij het kasteel, echt een sprookje." Hoewel het shownummer een grandioos succes was kon Goltstein toen niet vermoeden dat het ooit nog eens een onderdeel kon worden van de echte (top)sport. Zeven

In 1984 was Wim Goltstein de eerste die de kür op muziek introduceerde tijdens een showavond van zijn rijvereniging. Ruim 25 jaar later komt hij wederom met een nieuw idee voor de dressuursport onder de noemer Redondo.

jaar later was het al zover; in 1991 werd de kür voor het eerst verreden op een internationaal kampioenschap (EK in Donaueschingen). Het is inmiddels niet meer weg te denken uit de internationale dressuursport. Als geboortedatum van de kür op muziek wordt vaak gerefereerd aan Reiner Klimke toen die op Ahlerich meedanst op de muziek tijdens de slotceremonie van de Spelen in Los Angeles. Maar dat was ruim twee maanden na het shownummer in Limbricht!

Gebruik de breedte

In 2009 vierde de LRV Graetheide opnieuw een hoogtepunt met haar 75-jarig bestaan. Opnieuw keek Goltstein wat hij kon doen om met een shownummer publiek te trekken. "Mijn vrouw en ik gaan al 45 jaar naar het concours in Aken. Daar kijken we liever naar het losrijden dan naar de wedstrijd zelf. Dat is eigenlijk raar, want bij welke sport kijk je nu liever naar de

© Lianne Peters

De eerste testdag voor Redondo is door alle deelnemers ervaren als een groot succes. Begin juni waren op het kasteelterrein van Limbricht drie cirkels uitgezet met een doorsnede van 30, 40 en 50 meter. Telkens reden vier combinaties tegelijkertijd proeven in de klassen L t/m GP.

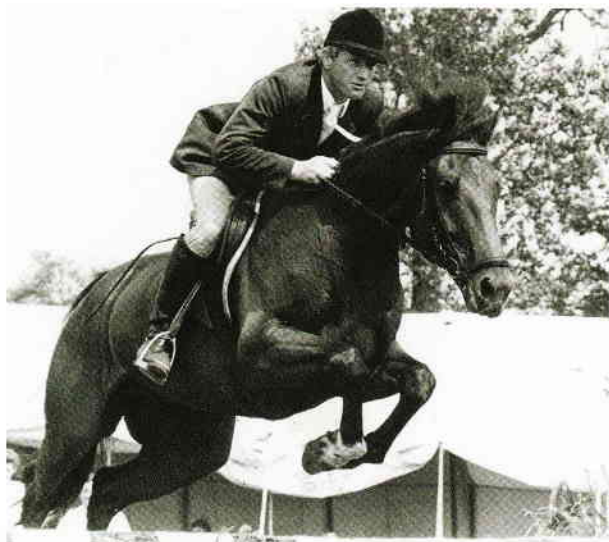
warming-up dan naar de wedstrijd zelf? Tijdens een kūr op muziek ben ik gaan turven hoe vaak ruiters van A naar C en van C naar A reden en hoe vaak ze van hand veranderden. Toen bleek dat daar nauwelijks verschillen in zitten. Ze reden allemaal ongeveer twaalf keer (2 x 6) heen en weer en veranderden twaalf keer (2 x 6) van hand. Dan is het logisch dat proeven saai worden doordat je telkens hetzelfde ziet. Wanneer je kijkt naar ballet, turnen of kunstschaatsen dan zie je dat deze sporten ook in de breedte gebruik maken van het veld. Dressuurruiters zijn te veel gebonden aan die smalle lange pijp, de rechthoeksbaan. Daarbij vind ik het voor jonge paarden funest wanneer zij in één keer rond rijden vier haakse bochten moeten nemen. Maken ze die bochten niet haaks dan worden ze direct afgestraft in punten voor het niet uitrijden van de hoek. Ik dacht: die baan moet breder en vloeiender. Ik ben toen schetsen gaan maken en kwam al heel snel uit op de cirkel." Het 75-jarig jubileum kwam te vroeg om het idee tijdig uit te werken maar de cirkel liet Goltstein niet meer los.

Redondo

De aanleiding voor Goltstein om na te denken over de dressuursport was dus in eerste instantie het showprogramma van zijn ruitersclub. Iets neerzetten dat aantrekkelijk is voor paarden, ruiters, publiek en sponsors. Door de muziek, choreografische vrijheid en de zelf samen te stellen proef is de kūr wat dat betreft een voltreffer.

Maar Goltstein plaatst er ook kanttekeningen bij. "De rechthoeksbaan is een beperking voor de creativiteit binnen de dressuursport. Zelfs de kūr is in veel gevallen een saaie vertoning omdat ze zo vaak op elkaar lijken. De meeste ruiters starten bijvoorbeeld bij K of F in uitgestrekte galop om vervolgens bij G een pirouette te draaien. Omdat er in feite maar twee richtingen zijn, rijd je nu in feite telkens heen en weer. In een cirkel kun je alle richtingen op en is elke figuur te maken op iedere letter. Ook de choreografie heeft veel meer mogelijkheden in een cirkel dan in de rechthoeksbaan. Het wordt daardoor veel minder statisch." Hij werkte

WIM GOLTSTEIN

Wim Goltstein is zelf altijd actief geweest in de landelijke wedstrijdssport. Met meerdere paarden reed hij op Z-niveau zowel dressuur, springen, military en achtstal. Op deze foto met Rebel (Xebec xx).

met vrienden het idee van de cirkel verder uit in een boekje onder de titel "Redondo", het Spaanse woord voor "rond". Goltstein liet 35 exemplaren drukken en stuurde die aan een aantal vooraanstaande mensen binnen de dressuurwereld waaronder Sjef Janssen, Frank Kemperman, Jan Peeters, Wim Ernes en Ghislain Fouarge met de vraag of zij het eens wilden lezen en erover na wilden denken. "Niemand van deze mensen heeft er negatief op gereageerd. Het resulteerde in een werkgroep die bestaat uit Jan Peeters, Wim Ernes, Jan Rensen, Nico Schulpen en ikzelf."

Testdag

De werkgroep stelde zich als eerste ten doel een testdag te organiseren om te kijken of het nieuwe gedachtengoed ook in praktijk zou functioneren. Die testdag vond 5 juni jl. plaats op het concoursterrein van PSV Graetheide, waarbij deze vereniging de hand- en spandiensten voor haar rekening nam. Goltstein noemt het experiment zeer geslaagd. "Voor de testdag hadden we ruiters, juryleden, trainers, osteopaten, veterinair en manegehouders uitgenodigd. Er is bewust geen reclame gemaakt om het in kleine kring te kunnen evalueren. In twee cirkels met een doorsnede van 40 en 50 meter zijn door een stuk of twintig ruiters testen gereden in de klassen Licht t/m Grand Prix. Telkens kwamen drie of vier ruiters binnen die op verzoek, diverse lijnen en oefeningen uit hun eigen klasse uitprobeerden. In het begin waren alle ruiters verdwaald in de cirkel maar na een minuut of tien kregen ze het in de gaten en gingen ze lijnen rijden. Het liep als een tierelier en iedereen zei na afloop dat ze het geweldig hadden gevonden. Een enquête onder de circa 75 aanwezigen bevestigde deze uitspraken middels 40 ingevulde formulieren. Het was opvallend om te zien hoe relaxed de paarden waren. Ook juryleden waren enthousiast en deden uitspraken als: geen moment bleef ongezien, er is geen dode hoek, een heel plezierig en compleet beeld." Het volgende doel is om Redondo later dit jaar aan een groter publiek te presenteren. Maar Goltstein blijft nuchter als hij verder praat over het nieuwe project. "Wat de beste afmeting is voor de cirkel en of Redondo een goede naam is voor dit onderdeel moeten ruiters en publiek maar uitmaken, niet ik. Het is ook nooit mijn opzet geweest om de rechthoeksbaan te vervangen door een cirkel. Ik probeer alleen om iets nieuws toe te voegen. Zodat dressuur aantrekkelijk blijft om naar te kijken." ■